آمریکا؛ عامل ایجاد مناقشات

دولت ایالات متحده سال‌هاست نه تنها مانع از حل مسالمت آمیز مناقشات جهانی شده است که خود یکی از عوامل ایجاد و بحرانی تر شدن این مناقشات بوده است. اطلاعیه‌های دولت آمریکا مبنی بر اینکه جنگ سال‌ها ادامه خواهد داشت، درواقع اعلام موضع رسمی این کشور در رابطه با ادامه نبرد و طولانی تر شدن جنگ است. اینکه آیا روسیه جنگ را بر اساس مذاکرات منطقی تا حدی با خواسته‌های هر دو طرف پایان می‌دهد یا خیر، چیزی است که ما هرگز نمی‌دانیم.

در این بین کشورهای اروپایی و کشورهای غربی باوجود تبعات قابل توجهی که قطع انرژی وارداتی از روسیه برای آن‌ها دارد، اکنون خود را آماده می‌کنند صادرات نفت روسیه را به صفر برسانند که به نظر می‌رسد تأثیر قابل توجهی بر اقتصاد روسیه داشته باشد. از طرفی بسیاری از کشورهای اروپایی در برابر خواسته روسیه مبنی بر پرداخت هزینه انرژی به روبل روسیه کوتاه آمده اند و این می‌تواند دست روس‌ها را بازتر کند. تاکنون ۲۰ شرکت اروپایی برای خرید گاز روسیه در «گازپروم بانک» حساب روبلی باز کرده‌اند و ۱۴ شرکت نیز در حال انجام مراحل اداری در این زمینه هستند. از طرفی روسیه با کشورهای غیر غربی نیز تجارت دارد. تأثیرات بیشتر ادامه یافتن درگیری در اوکراین ممکن است به افزایش مصرف سوخت فسیلی در جهان و کاهش همکاری جهانی برای هر نوع تلاش حداقلی برای حفظ یک سیاره قابل سکونت بینجامد.

زوم گفت‌وگو

دیوید سوانسون
نویسنده ضدجنگ

سید احمد موسوی | حدود سه‌ماه از شروع عملیات روسیه در اوکراین گذشته و اگر چه این کشور در برهه‌ای تا پشت دروازه‌های کی‌یف هم رسید اما آنچنان که باید و شاید نتوانست قدم‌های موفقی در این کشور بردارد.

باوجود این، شواهد و قرائن نشان می‌دهد روسیه و متحدانش برای جنگی بلندمدت آماده شده‌اند و با همین نگاه آرایش جنگی خود را تغییراتی داده‌اند.

تصمیمی که بیش از هر چیز اروپا و آمریکا را نگران کرده است. قدس در گفت‌وگو با «دیوید سوانسون» (David Swanson) نویسنده و فعال ضد جنگ آمریکایی و عضو ارشد جنبش جهانی ضدخشونت، World BEYOND War و مؤلف کتاب‌هایی همچون «زمانی که جنگ جهانی غیر قانونی است» تبعات ادامه یافتن بحران اوکراین را مورد بررسی قرار داده است که در ادامه می‌خوانید.

نویسنده و فعال ضد جنگ آمریکایی در گفت‌وگو با قدس از جنگ در شرق اروپا می‌گوید

بازنده اصلی مردم اوکراین هستند

■ **علت آغاز بحران اوکراین چه بود؟ روسیه و ایالات متحده یکدیگر را مسئول بحران اوکراین می‌دانند. نظر شما چیست؟**

واقعیت این است که همه طرفین در ایجاد این بحران به نوعی مقصر هستند؛ روسیه می‌توانست با در پیش نگرفتن رویکرد تهاجمی از حمله به اوکراین جلوگیری کند. اتحادیه اروپا می‌توانست با توصیه و فشار به آمریکا و روسیه که به سرانجام و نتیجه اقدامات خود فکر کنند، از حمله به اوکراین جلوگیری کند. ایالات متحده به طور قطع می‌توانست با هر یک از اقداماتی که در ادامه اشاره خواهم کرد، از تهاجم به اوکراین جلوگیری کند، اقداماتی که کارشناسان آمریکایی هشدار دادند که برای جلوگیری از جنگ با روسیه لازم است: ازجمله انحلال ناتو همزمان با لغو پیمان ورشو. خودداری از گسترش ناتو، خودداری از حمایت از انقلاب‌های رنگی و کودتا، حمایت از اقدام غیر خشونت‌آمیز، آموزش مقاومت غیرمسلحانه و بی طرفی، خودداری از انتقال سوخت‌های فسیلی، خودداری از تسلیح اوکراین، خودداری از تسلیح کردن اروپای شرقی و انجام مانورهای نظامی در اروپای شرقی، پذیرش خواسته‌های کاملاً منطقی روسیه در دسامبر ۲۰۲۱. فراموش نکنیم که در سال ۲۰۱۴، روسیه پیشنهاد کرد اوکراین نه با غرب و نه شرق همسو شود، بلکه با هر دو همکاری کند. ایالات متحده این ایده را رد کرد و از کودتای نظامی که یک دولت طرفدار غرب را روی کار آورد، حمایت کرد.

■ **اهداف روسیه از حمله به اوکراین چیست؟ این اهداف تا چه حد محقق شده است؟**

خب هدف اصلی مسکو عقب راندن ناتو از مرزهای حیاتی روسیه است؛ البته به نظر می‌رسد به طور قابل پیش‌بینی و چشم‌گیری نتیجه معکوس داشته است. در واقع روسیه با حمله به اوکراین دست به اقدامی علیه خودش زد کاری که ناتو هرگز نمی‌توانست علیه روسیه انجام دهد. امروز شاهد درخواست‌های کشورهای دیگری برای پیوستن به ناتو هستیم. واقعیت این است که روسیه در جریان حمله به اوکراین به اهدافی که تصور می‌کرد به آن دست پیدا کند، تاکنون نرسیده است، البته برآورد راهبردی روسیه این نبود که این جنگ به این اندازه طولانی شود. روسیه باور دارد که تصمیم برای آغاز جنگ ضروری بود؛ اما براساس گفته کارشناسان اشتباهاتی در آمادگی برای نبرد و روش‌های جنگی وجود داشت؛ زیرا هدف، نابودی اوکراین یا تغییر حکومت نبود. از این رو از روز نخست تحرکات نظامی آن‌طور که باید به درستی پیش نرفت؛ یعنی آن طور که امروز پس از کوچک کردن اهداف پیش می‌رود. به نظرم روند نبرد آرام نشده و متوقف نخواهد شد؛ زیرا کرملین محقق ساختن اهدافی را خواستار است که پوتین اعلام کرد. اهدافی که به گفته او برای رفع «خطر موجودیتی» ضروری است، در نتیجه ارتش روسیه از نبرد خارج نشد، بلکه از مواضع شمالی، شهرها و نیز اطراف پایتخت بیرون آمد تا برای حمله به اهداف شرقی در دونباس و جنوب متمرکز شود.

■ **برخی رسانه‌های غربی مدعی هستند روسیه در این مبارزه شکست خورده است و از تعبیر زمین گیر شدن روسیه در اوکراین استفاده می‌کنند؟**

درواقع نمی‌شود گفت روسیه در این جنگ زمین‌گیر شده است، ولی باید به این موضوع توجه داشت که روسیه تاکنون نتوانسته به اهدافی که تصور می‌کرد و انتظار آن را داشت، دست پیدا کند. جنگ روسیه و اوکراین طولانی شده است. حدود سه‌ماه از آغاز این جنگ می‌گذرد و برآورد راهبردی روسیه این نبود که این جنگ تا این اندازه طولانی شود.

کرملین انتظار داشت کی‌یف زودتر تسلیم شود و دستاوردهای نظامی روسیه در جریان این جنگ گسترده و قابل اتکا باشد که بتوانند در مذاکرات دست پر باشند. اما به نظر می‌رسد روسیه نتوانسته به اهداف مورد نظر خود در این جنگ برسد و در صحنه عملیاتی نبرد تاکنون پیروزی چشم‌گیری برای روسیه حاصل نشده است.

از طرفی براساس آمار و گزارش‌ها اثرات تحریم‌ها بر اقتصاد روسیه قابل توجه بوده است. البته دولت روسیه موفق شده بخشی از این اثرات تحریم‌ها را کنترل و مدیریت کند، به خصوص در زمینه ارزش پول ملی این کشور، ولی بخشی از تبعات اقتصادی تحریم‌ها غیرقابل جبران هستند و اثرات آن بر اقتصاد روسیه در حال مشاهده شدن است.

اما در رابطه با بحران اوکراین آنچه بدیهی است اینکه ایالات متحده و غرب نه فقط زمینه بروز و ظهور این بحران را زمینه‌چینی کردند که با وجود عواقب گسترده‌ای که ادامه این تقابل در پی خواهد داشت حتی برای فرسایشی شدن آن نیز تلاش می‌کنند.

■ **بازنده اصلی بحران کنونی چه کسی خواهد بود؟**

پاسخ روشن است، در گستره کوچک مردم اوکراین و روسیه از این تقابل آسیب خواهند دید؛ سیل تسلیحاتی که وارد اوکراین می‌شود در حالی که دولت مرکزی آن تضعیف شده فقط می‌تواند به پیچیدگی‌های این بحران اضافه کند. یکی از عواقب این اقدام فرسایشی شدن جنگ در اوکراین و تحمیل هزینه‌های جانی و مالی برای مردم این کشور خواهد بود و صد البته در بعد وسیع‌تر ادامه یافتن این تنش‌ها می‌تواند تهدید برای حیات روی کره خاکی باشد.

نشانه‌ای از صلح نیست

متأسفانه، ایالات متحده، ناتو و اوکراین فهرست واضحی از خواسته‌هایشان برای آغاز مذاکرات صلح ارائه نکرده‌اند، روند کنونی هیچ نشانه‌ای از برقراری صلح در کوتاه مدت ندارد، اما اگر بنا بر انجام مذاکره باشد، باید شامل برآوردن برخی از خواسته‌های هر طرف باشد. در صورتی که رویکرد فعلی توسعه‌طلبانه ناتو ادامه پیدا کند، پیش‌بینی فرسایشی‌شدن درگیری، ایجاد جنگ فراگیر و بحرانی‌تر شدن نظام اقتصادی جهانی و ... قابل بررسی خواهد بود.

گفت‌وگوی ویژه قدس